

Upplev Skara

SKARA

INNEHÅLL

4	Vackra Valle / Beautiful Valle
5	Naturresevat / Nature Reserves
6-7	Platåberg / Table mountains
8-9	Kulturväg Skaraborg / Skaraborg Culture Route
10	Hållbart resande / Sustainable travel
11-13	Hornborgasjön / Lake Hornborgasjön
14-15	Ute är det nya inne - naturtips / Outdoor is the new Indoor
16	Hitta ut / Out and About
17-19	Upplev Varnhem / Discover Varnhem
20-21	Skara på tre timmar / Skara in three hours

22-23	Muséer och ateljéer / Museums and Galleries
24-25	Temavandringar och höjdpunkter / Theme walks and highlights
26	Bokäventyret / The Book Adventure
27	Evenemang året om / Events all year round
28	Skara Sommarland
29	Bada / Swimming
30-31	Vandra / Hiking
32-33	Cykla / Biking
34	Hungrig? Trött? / Hungry? Sleepy?
35	Quiz
36	Upplev Skara på sociala medier / Discover Skara in social media

Åh, vilken mysig stad och vilken gammal kyrka. Jag känner historiens vingslag.

Hej!

I din hand håller du nyckeln till vår skattkista. Skara är en pittoresk liten stad med tusenårig historia som gömmer stora överraskningar. Vi delar med oss av många guldorn i det här magasinet, så bläddra vidare och hitta dina favoriter. Vad sägs om sagolika naturupplevelser, fartfyllda barnaktiviteter, hisnande historiska sevärdheter eller ett av Europas vassaste fågelliv?

Följ med oss så delar vi upplevelser med varandra!

In your hand you hold the key to our treasure chest. Skara is a picturesque little town with a thousand-year history that hides big surprises. Let us share some golden nuggets in this magazine, so browse on and find your favourites. How about fabulous nature experiences, fast-paced children's activities, breathtaking historical sights or one of Europe's best bird watching sites?

Come and join us!

Den flygande draken visar platser som passar utmärkt för barnfamiljer och visar vägen till de allra bästa familjeaktiviteterna i vårt område. Spännande vandringsleder, barnvänliga fikaplatser och roliga barnaktiviteter - den har koll på allt, så häng med den genom broschyren!

Följ Upplev Skara på Facebook och Instagram
Hashtagga #upplevskara för att synas i våra kanaler.
Prenumerera på vårt nyhetsbrev Upplev Skara via vår hemsida.

**HÅLLBARHETS
KLIVET**
för besöksnäringen
i Västsvrige

...en del av
**VÄST
SVRIGE**

upplevskara.se

Framsida: Valle, fotograf Jonas Ingman
Övriga foton: Jonas Ingman, Mårten Bergkvist, Roger Borgelid, Johan Thörnroth, Simon Olsson, Jesper Anhed, Maria Johannessen, Tobias Andersson, Fredrik Wikman, Lukasz Warzecha, Erik Elvmarker, MVA Foto, Västrevet Västra Götalandsregionen, Nicklas Larsson, Skara Lundsbrunnns Järnvägar, Pixabay, Most Photos, Platåbergens Geopark, @rafikalivsstilochhalsa, Marcus Elmerstad, Fingerprint, Britt Lindergårdh, Agnes Maltesdotter, Skara Konsthottel och Skara kommun.

Valle

Som taget ur sagorna

Naturen kring Skara är sagolik, inbjudande och lätt att nå för de flesta. En speciell plats är Vallebygden vid Billingens nordvästra sida. Här finns inte mindre än åtta naturreservat av olika karaktär. I den vackra miljön finns vandringsleder, glittrande sjöar, mysiga boenden, konsthantverkare och gårdsbutiker.

VIDUNDERLIGA VALLEBYGDEN

Mot slutningen av platåberget Billingens har inlandsisen lämnat efter sig det särpräglade Valleområdet. När isen smälte för cirka tiotusen år sedan bildades stora älvar med is, grus och sand som forsnade fram och lämnade efter sig grus- och moränkullar, mjuka åsar och vattenfyllda sänkor som bildar det unika landskap vi kan se idag.

VALLEVÄGEN – VÄRLDENS VACKRASTE VÄG

I den vackra bygden har ett tjugotal småföretagare gått samman i föreningen Vallevägen – Världens vackraste väg. Bland medlemmarna finns både konstnärer, gårdsbutiker, caféer och flera Bed & Breakfasts med personlig och individuell charm. De är väl värda ett besök och ger utflykten det lilla extra. vallevagen.se

Tips! Vallehelgen, Valle vandring och Valle Baroque är tre återkommande arrangemang under vår och sommar som garanterat ger mersmak!

LIKE A FAIRY TALE

The nature around Skara is fabulous, inviting and easy to reach for most visitors. A special place is the Valle area on the northwestern side of the mountain range Billingens. There are no less than eight nature reserves of different character. In the beautiful environment there are hiking trails, sparkling lakes, cozy accommodations, artisans and farm shops.

Towards the slope of the plateau mountain Billingens, the ice sheet has left behind the distinctive Valle area. In the beautiful countryside, about twenty small business owners have joined forces in the association "Vallevägen - The Most Beautiful Road in the World". Among the members are artists, farm shops, cafés and several Bed & breakfasts with personal approach and individual charm. The Valle weekend, Valle hiking and Valle Baroque are three recurring events during spring and summer that are guaranteed to give you an appetite for more!

8 Naturreservat

BOCKASKEDEÅSEN

Bockaskedeåsen är en grönskande höjdrygg med fantastisk utsikt. Billingeleden går genom det blomstrande naturreservatet, och en vandring eller picknick här är en lisa för själen.

JÄTTADALEN-ÖGLUNDA GROTTA

En strapatsrik och ganska ansträngande klättring upp för Billingens kant tar dig till en magnifik utsikt över Vallebygdén. Packa matsäcken och unna dig en gofika när du kommit fram.

EAHAGEN-ÖGLUNDA ÄNGAR

Om försommaren känns Eahagens kulliga blommande hagmarker nästan överdrivet paradisiska. Här kan du vandra Flämsjön runt - stigen vindlar sig upp och ner genom skimrande lövvalv och dunkla hasselsnår.

DÖDISGROPAR I ÖKULL

Har det landat stora rymdfarkoster här? Nej, det är inlandsisens häftiga framfart som har skapat dessa fantasieggande jättegropar. Gå ner i groparna och du kommer märka att i några av dem är himlen det enda du ser.

VINGÄNGEN

Motionsområdet i Axvall är mer än bara ett motionsområde. Det är också ett naturreservat där du kan ströva ut, sätta dig under en ek och njuta av blommorna.

TORP

I Torps naturreservat finns en markerad djup dalgång som bildats av mäktiga vattenflöden i samband med inlandsisens avsmältning. Utmed strövstigen kan du se gamla husgrunder, ekplanteringar, granskog och fågelbärsträd.

LYCKE LILLA HÖJEN

Ett naturreservat, granne med Bockaskedeåsen, som med sina böljande kullar bjuder på en underbar utsikt mot grannberget Kinnekulle. Att se solen gå ner bakom berget och njuta av utsikten går inte av för hackor.

HÖJENTORP-DROTTNINGKULLEN

Här omsluts du av grönska från alla håll. Böljande kullar med ramslök och skogsbingel, glittrande sjöar och grönskande tak av lindar. Här finns också en slottsruin från en svunnen tid.

Bockaskedeåsen is a lush ridge with fantastic views. Jättadalen-Öglunda cave, a strenuous climb up the edge of Billingens hill, takes you to a magnificent view of the Valle area.

In early summer, the Eahagen-Öglunda meadows and the pastures feel almost excessively paradisiacal. About the "dead ice pits" in Ökull - did a large spacecraft land here?

No, it was the harsh advance of the ice sheet during the glacial period that created these extraordinary giant pits. Go down into the pits and you will notice that in some of them the sky is the only thing you see. At Vingängen in Axvall, cairns and old oak groves form a unique environment. Torp is a deep valley formed by powerful water flows in connection with the melting of the ice sheet. Lycke Lilla Höjen with its rolling hills offers a wonderful view of Kinnekulle hill.

Naturreservat

Skara ligger mitt i Platåbergens Geopark. I platåbergslandskapet hittar vi geologiska fenomen och platser som bara finns här eller på ett fåtal platser i världen. Bergen har hjälpt till att forma både miljö och människa, och många av de historiska platser och byggnader vi kan besöka idag hade aldrig funnits om det inte var för geologin. Men vad är egentligen Platåbergens Geopark? Hur stor är den? Och hur har geologin format vårt område?

6 lager fakta....

- 1** Geoparker är områden som har ett unikt geologiskt arv av stort värde. Platåbergens Geopark är hela 3690 kvadratkilometer. Det finns 15 platåberg i Västergötland varav 14 ligger i Platåbergens Geopark. Billingen är geoparkens största berg till ytan och är cirka 130 kvadratkilometer stort.
- 2** Hornborgasjön är med sina 28 kvadratkilometer geoparkens största sjö. Vänern är såklart betydligt större men den ligger inte helt och hållet i geoparkens område.
- 3** I början av 1900 talet kom ca 70% av landets kalkproduktion från Billingen, Kinnekulle och bergen på Falbygden.
- 4** Skelettet efter vikingakvinnan Kata bevarades så bra tack vare att graven gjordes i kalksten från platåberget Billingen och för att jorden där hon är begravd är så rik på kalk.
- 5** När isen smälte efter sista istiden blev klimatet plötsligt kallare under en period. Det gjorde att isavsmältningen stannade upp, och iskanten låg stilla över samma område i nästan tusen år – precis vid Valle. Resultatet blev en mångfald av landskapsformer - dödisgropar, kamekullar och rullstensåsar.
- 6** Tack vare platåbergen ligger Hornborgasjön som i en gryta. Det gör att det skapas termikvindar. Vindarna är varma och stiger därför uppåt. Fåglar liftar gärna på termikvindarna och exempelvis rovfåglar och tranor sparar mycket energi.

Jättelik dödisgrop vid Ökull nära Varnhem. Här har isen format en enorm gryta i landskapet.

Skara is located in the middle of the Platåbergens geopark, the table mountain Geopark. In the plateau mountain landscape, we find geological phenomena and places that are only found here, or in a few other places in the world. The mountains consist of six layers: bedrock, sandstone, alum shale, limestone, clay shale and diabase. Many of the historic sites and buildings we can visit today would never have existed if it were not for geology. There are 15 plateau mountains in Västergötland. Billingen takes up the largest surface in the geopark and is approximately 130 square kilometers in size.

Lager av historia

Vad händer i USA kl 3?

Det är mer än vad vi vet, men det vi vet är att USA KL TRE är en ramsa alla barn i Västergötland fick lära sig i skolan. Ramsan är en hjälp för att komma ihåg bergarterna i våra platåberg i rätt ordning.

Pst! Kolla till vänster!
Diabas kallas också för trapp...

Kulturväg Skaraborg

Kulturväg genom Skaraborg - väl värd en omväg! Mellan Falköping, Skara och Skövde finns ett landskap som är rikt präglat av historien - det har formats av inlandsisen och bebotts ända sedan stenåldern. Genom landskapet slingrar sig Kulturväg Skaraborg, en väg med brunvit skyltning som visar dig de allra bästa smultronställena som landsbygden har att erbjuda. Här har vi listat några favoriter som landsbygden har att erbjuda.

11 utvalda - hitta din favorit

1 SKRÄCK OCH KÄRLEK I VAHOLMS BROHUS

Den övertäckta bron sägs vara hemsökt av barn som drunknat i ån, samtidigt som kärleksbudskap finns ristat i bron. Dagtid vackert för picknick, nattetid spooky!

2 LUNCHA PÅ HÖGSBÖLA ÄNGAR

Lunch med sjöutsikt, någon? Vandra genom vackra lövängar till utsiktsplatsen på Billingens kant där du kan speja ut över sjön Lången. Sätt dig ner och ät din medhavda lunch, bums!

3 DRAMATISKT VÄRRE I SILVERFALLET

Här finns vattenfall med en total fallhöjd på 60 meter. Håll i dig!

4 SVAJA I JÄTTADALEN

Inget för den höjdrädda! Jättadalen bjuder på en så svindlande utsikt att benen nästan svajar.

5 SLOTTSKÄNNING VID HÖJENTORP

Magnus Gabriel de la Gardie har haft många slott i sina dagar, och så även i Höjentorp. Trist nog brann slottet ner 1722, men ruinen intill den glittrande sjön kan du se än idag.

6 GAMMALT SOM GATAN I VARNHEM

I Varnhem kan du spana in klosterkyrkan med anor från 1100-talet, eller Kata gård vars historia är ännu äldre. Gammalt som gatan!

7 SOLNEDGÅNG ÖVER AMUNDTORP

Ett gravfält på en kulle vid Hornborgasjön som bjuder på både historia och en underbar utsikt över solnedgången. Behöver vi säga mer?

8 BLI EXPERT PÅ NATURUM HORNBOGASJÖN

Den perfekta platsen att utgå från när det vankas upptäcktsfärd runt Hornborgasjön. Och du, i utställningen finns allt du behöver veta för att kalla dig Hornborga-expert!

9 FANTASIEGGANDE STENAR PÅ EKORNAVALLEN

Om Varnhem är gammalt är EkornavalLEN äldre. Det imponerande fornlämningsområdet har nämligen använts som gravplats i mer än 4000 år! Men hur i allsin dar kom stenarna dit? Spinn loss med teorier!

10 FOTOGENISK KLOSTERRUIN I GUDHEM

Som om inte Varnhem vore nog kan vi också tipsa om ännu ett spännande kloster. Ruinerna från 1100-talsklostret i Gudhem bär inte bara på en spännande historia, de gör sig bra på bild också!

11 KARLEBY IMPONERAR

Falbygdens mest kompletta stenålderslandskap! 11 gånggrifter utmed en och samma väg - inte så lite imponerande!

Besök kulturvag.nu eller ladda ner appen Kulturväg Skaraborg

Kulturväg Skarborg, the cultural route through Skarborg, is well worth a detour!

Between Falköping, Skara and Skövde there is a landscape rich in history. It has been shaped by the ice sheet and has been inhabited since the Stone Age. Kulturväg Skarborg, with brown and white signage, winds through the landscape and points out the very best places to visit along the way.

1. Vaholms bridge house. The covered bridge is said to be haunted by children that drowned in the stream, but at the same time there are love messages carved into the bridge. During daytime a beautiful spot for a picnic, during night time spooky.

2. Högsböla meadows. Lunch with a lake view, anyone? Hike through beautiful meadows to the viewing point on the mountain Billings edge and look out over lake Längen while eating your picnic.

3. Silverfallen waterfall. See waterfalls with a total height of 60 meters. Hold on tight!

4. Jättadalen. The viewing point offers such wuthering heights that your legs might shiver.

5. Højentorp's castle ruin. Magnus Gabriel de la Gardie has had many castles in his days. This particular one unfortunately burned down in 1722, but the ruin can still be seen next to the little lake.

6. Varnhem monastery church and Kata farm. Check out the monastery church with ancestry back to the 1100's, or visit Kata farm whose history is even older.

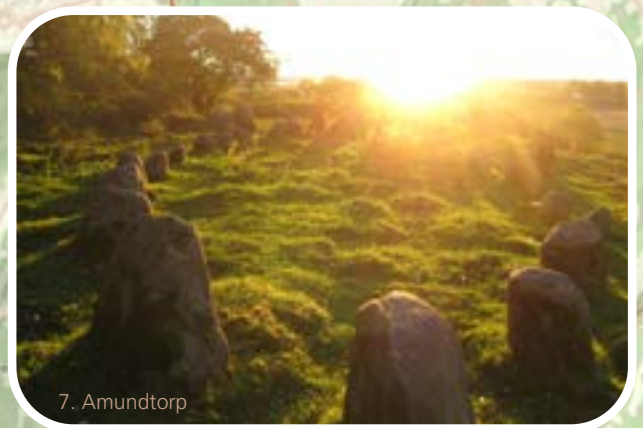
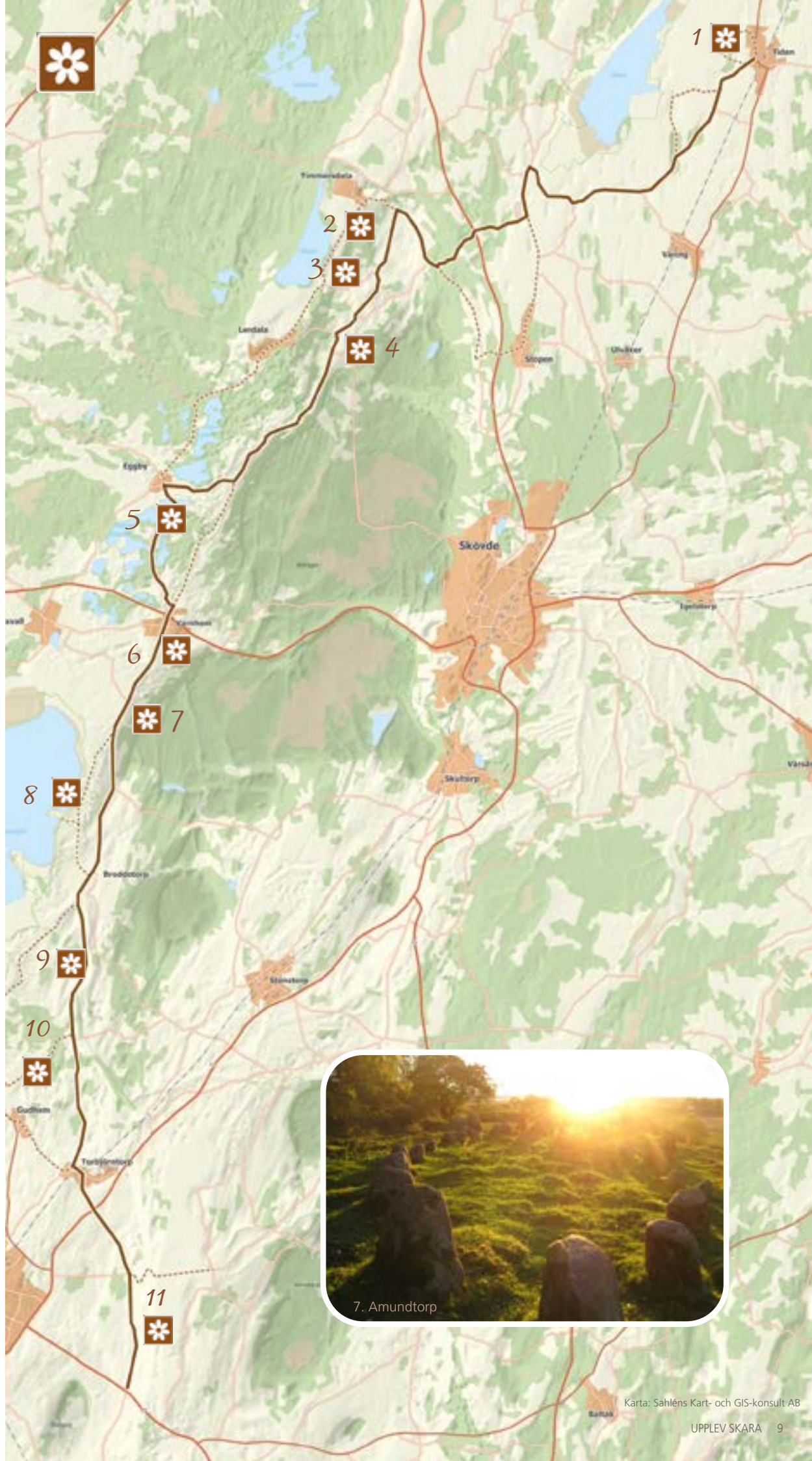
7. Amundtorp. A grave field on a hill close to lake Hornborga offering both history and a magnificent view over the sunset.

8. Naturum Hornborgasjön. The perfect place to start from when you want to discover the area around lake Hornborga. After visiting the exhibition you can definately yourself a Hornborga-expert!

9. Ekornavallen. If Varnhem is old, Ekornavallen is older. The impressive archeological sight has been used as a grave field for over 4000 years!

10. Gudhem monastery ruins. The ruins from the 1100's offers more than an exciting history - they also make a perfect picture!

11. Karleby. The most complete stone age landscape on Falbygden. Eleven passage graves along one road – very impressive!

Lätt att göra rätt

Det ska vara lätt att tänka hållbart, och lätt att göra rätt när man semesterar. Här kommer våra bästa tips för att vara en hållbar resenär samtidigt som du får en härlig och unik upplevelse i vårt område.

RES HÅLLBART!

I området runt Skara finns flera besöksmål du lätt når med kollektivtrafiken eller via cykelbanor. På upplevskara.se finns flera förslag på var du kan ta dig. Sök på Regionen runt och du hittar rätt!

UPPTÄCK EN NY SÄSONG!

Här finns mycket att uppleva även när Kata gård har stängt för säsongen och körsbärs-träden i Valle har tappat sina blommor. Har du vandrat Billingeleden om hösten, besökt en snötäckt klosterruin eller sett hösttranor någon gång? Vi vågar lova att du inte blir besviken.

VÄLJ LOKALT PÅ MENYN!

Många restauranger i området väljer lokalproducerade råvaror. Och du, visst smakar det lite bättre när du vet var maten kommer ifrån?

FULLT PÅ PARKERINGEN?

Rulla vidare! Undvik att parkera utanför anvisade platser, för naturen vill vi ju värna så att vi kan fortsätta uppleva det vackra, eller hur?

CYKLA TILL UTFLYKTEN!

Särskilt Valleområdet är underbart att cykla i under den otroliga körsbärsblomningen i maj – du bidrar dessutom till mindre tryck på parkeringsplatser och miljö. Bra va?!

HANDLA SMÅSKALIGT!

Runt Skara finns många små gårdsbutiker som levandegör landsbygden. Ett besök hos dem bidrar både till en levande bygd, arbetstillfällen och korta transporter. Inne i Skara finns dessutom många lokala butiker med unikt utbud som drivs av lokala eldsjälar.

HITTA ETT HÅLLBART BESÖKSMÅL!

På hallbarhetsklivet.se hittar du verksamheter i hela Västsverige som anslutit sig till Hållbarhetsklivet – ett initiativ för att ställa om besöksnäringen till en hållbar sådan.

FÖLJ DEN FANTASTISKA ALLEMANSRÄTTEN!

Tänk att vi får röra oss fritt i naturen i Sverige. En bra tumregel är att inte störa och inte förstöra när vi ägnar oss åt underbara naturupplevelser. På allemansratten.se hittar du all hjälp du behöver!

Fler tips på hur du semesterar hållbart hittar du på upplevskara.se

It should be easy to think sustainably, and easy to do the right thing when vacationing. Here are our best tips for being a sustainable traveler while getting a wonderful and unique experience in our area: Travel sustainably, discover a new season, choose local produce on the menu and in shops, go cycling to the excursion. Allemansrätten, the right of public access, means that we all have the freedom to roam in nature in Sweden. A good thumb rule is not to disturb wildlife and not to ruin plants or trees when we engage in nature activities. At allemansratten.se you will find all the help and information you need!

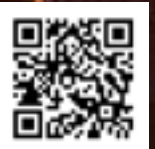
Hornborgasjön is one of Europe's foremost bird paradises. Here, tens of thousands of cranes annually put on a dancing show on the lake's southern shores in the spring. The nature reserve has a lot to offer the rest of the year as well. From the naturum on the east side of the lake, you will get help to find hiking trails, bird watching towers and barbecue areas. Here you can also learn more about nature, the birds, the history of the lake and everything there is to discover in the area.

Hornborgasjön

Fantastiskt för folk och fåglar

Mittemellan Skara, Skövde och Falköping ligger Hornborgasjön.

Här bjuder tranorna årligen upp till dans på sjöns södra stränder om våren, men naturreservatet har mycket att erbjuda även resten av året. Från naturum på östra sidan får du hjälp att hitta ut till vandringsleder, fågeltorn och grillplatser. Här kan du också lära dig mer om naturen, fåglarna, sjöns historia och allt som finns att upptäcka i området.

visithornborgasjon.se

Fågeludden

Fågeludden på Hornborgasjöns östra sida är den naturliga utgångspunkten när du ska utforska naturreservatet. Häng med!

NATURUM HORNBOGASJÖN

Lär dig allt om sjöns historia och djurliv i den fina utställningen eller låna spännande äventyrsväskor med uppdrag för barn. Du kan också gå på skattjakt eller kryssa fåglar – här finns alltid något roligt för barnen.

TÄLTA PÅ FÅGELUDDEN

Vill du se Hornborgasjön i gryningen? På Fågeludden är det tillåtet att tälta. Närmare fåglarna än så blir det inte!

AKTIVITETER

Häva, fågelskäda med guide eller gå på barnvagnspromenad – en stor del av året arrangerar naturum kostnadsfria aktiviteter.

VANDRINGSLEDER

Flera fina vandringsleder i området startar här, och på naturum får du guidning i vilken som passar dig bäst.

HISTORISKA HORNBOGASJÖN

Överallt runt sjön finns rösen, gravfält och kyrkoruiner som visar att de allra första grupperna av samlare och jägarfolk höll till här redan cirka 900 år f Kr. Den bördiga trakten mellan platåbergen blev tidigt en viktig jordbruksbygd.

Fågeludden on the eastern side of Lake Hornborgasjön is the natural starting point when you explore the nature reserve. Learn all about the lake's history and wildlife in the exhibition or borrow exciting adventure bags with assignments for children. Several hiking trails in the area start from here, and the staff at naturum will guide you to the one which suits you best.

At Fågeludden camping is allowed. You could not get any closer to the birds than that! Hand net fishing, bird watching with a guide or going on a pram walk - a large part of the year the naturum arranges free activities. Everywhere

around the lake there are cairns, burial grounds and church ruins which show that the very first groups of collectors and hunters lived here already around 900 BC.

Hornborgasjön is a mecca for birds all year round, and the biggest crowds of birds actually visit during autumn. There are various birds to look out for in different seasons. Spring-time: crane, laughing gull, coot. Summer: black-necked dipping, osprey, yellow bark. Autumn: gadwall, peregrine falcon, egret. Winter: sea eagle, buzzard, warbler. At lake Hornborgasjön's eastern shore you will find Café Doppingen. Delicious pastries and light dishes are served from spring to autumn.

Ett mecka för fåglar året runt

Hornborgasjön är ett mecka för fåglar året om, och som allra flest fåglar är det faktiskt under hösten. Vilka läten du kan höra från vassen varierar över året – här kommer tips på tre spännande fågelarter att skåda per säsong!

VÅR
Trana
Skrattmås
Sothöna

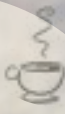
HÖST
Snatterand
Pilgrimsfalk
Ägretthäger

SOMMAR
Svarthalsad
dopping
Fiskgjuse
Gulärla

VINTER
Havsörn
Fjällvråk
Varfågel

CAFÉ DOPPINGEN

Vid Hornborgasjöns östra strand hittar du Café Doppingen. Här möts du av en vacker byggnad med vasstak, stora glaspartier och en härlig utsikt ut över sjön. Läckra bakverk och vällagade rätter serveras från vår till höst. Hit är alla välkomna, även hunden!

Ute är det nya inne

Området runt Skara har mycket att erbjuda den som vill ha en aktiv semester. Här kommer 7 tips på vad du kan uppleva i den vackra naturen runt Skara.

7 naturtips

- 1 SOMMAR I VALLESJÖARNA**
Fiska, bada eller paddla i lugna vatten. Området väster om Billingen sägs ha lika många sjöar som året har dagar.
- 2 FARTFYLLD PADDLING**
Vid Herrtorps Qvarn kan du hyra kanot och ge dig ut på spännande paddling på Flians vatten.
- 3 VINTERBAD**
De små sjöarna i Valle är utmärkta för kalla dopp. På upplevska.se hittar du alla tips du behöver inför ett lyckat vinterbad!
- 4 GOLFA LUGNT**
I närheten av Skara finns två fina golfbanor; Lundsbrunns golfklubb och Billingens golfklubb. Svinga lugnt!
- 5 KONSTNÄRLIGT CYKELÄVENTYR**
I Valle kan du hyra konstnärliga cyklar och cykla mellan naturreservat, gårdsbutiker och konstnärer. Cyklarna är designade av lokala konstnärer.
- 6 PIMPELFISKE & LÅNGFÄRDSSKRIDSKOR**
Det blir allt populärare att uppleva det underbara nätet av sjöar i Valle om vintern. Tips! Gå gärna en kurs via Friluftsrämjandet så att du kan njuta av det isen har att erbjuda på ett säkert sätt.
- 7 BÄVERSAFARI**
Glid fram genom Flians dalgångar och spana efter bäver tillsammans med Herrtorps Qvarn en ljummen sommarkväll. En oförglömlig upplevelse!

The region around Skara has a lot to offer to those who want an active holiday. In the Valle lakes you can fish, paddle in calm waters and swim all year round. At the historic mill Herrtorp Qvarn you can paddle in fast-paced waters and go beaver spotting. Near Skara there are two nice golf courses: Lundsbrunn Golf Club and Billingen Golf Club. In the Valle area, there are bicycles with art motifs for rent. It is becoming increasingly popular to experience the wonderful network of lakes in Valle in the winter for ice fishing and long-distance skating. Take care and make sure that you have the proper knowledge before spending time on the ice.

Hitta ut

Körbärsvita sagokullar, svindlande stup och hemlighetsfulla åar... det finns mycket mer än tranor att upptäcka i Skara kommun. Hitta Ut är en guide som hjälper dig att hitta till 26 smultronställen i vårt vackra område. Här kommer några axplock. Välkommen ut!

BADA BLAND BLOMMOR I BRUNSBO ÄNGAR

Slätterängar är ovanligt och Brunsbo storäng är en av de få som finns bevarade. Bland vitsippor, gullvivor, smörbollar och midsommarblomster finns också spår av odlingslandskap ända från järnåldern.

KRAMA EN JÄTTEEK I VINGÄNGEN

Utanför Axvall finns naturreservatet Vingängen - ett område med fornåkrar, förhistoriska gravar, husgrunder och odlingsrösen. Något som framförallt utmärker platsen är de jätteeckar som växer här.

TA EN TUPPLUR BLAND MOSSORNA I BJÖRNÖNS NATURRESERVAT

Här hittar du ett stycke orörd skog, som ett litet tittskåp bakåt i tiden. Här kan man få en aning om hur skogarna såg ut för några hundra år sedan.

Hämta guiden på Kontaktcenter i Skara Stadshus eller hitta alla 26 smultronställen här:

skara.se/hittaut

HITTA UT - OUT AND ABOUT

Hitta ut is a guide to help you find 26 special spots in our beautiful area. At skara.se/hittaut there are 10 selected excursion destinations with a description in English.

VARNHEM

There is a special atmosphere in Varnhem that has taken thousands of years to achieve. Experience the unique environment that is characterized by different ages – here you both find exciting history and beautiful nature to explore! See the traces of the Christian Vikings at Kata Farm. Visit the abbey church and the remains of the cistercian monastery. The former lake was diked out but has been restored as a wetland. Just as the monks once did, we can now look out on a calm water mirror. Curious about more to experience? At Västergötland's museum in Skara, you can see exciting excavation finds and a reconstruction of the Viking woman Kata's appearance.

Upplev Varnhem

Det vilar en särskild stämning över Varnhem som det tagit tusentals år att uppnå. Upplev den unika miljön som präglats av olika tidsåldrar – här finns både spännande historia och vacker natur att utforska!

KLOSTERKYRKAN OCH KLOSTERRUINEN

År 1150 slog cisterciensermunkar sig ner i Varnhem, vid Billingens västsluttning. Munkarna byggde upp en liten klosterstad med den pampiga kyrkan i centrum, och utgrävningar visar bland annat på ett avancerat vatten- och avloppssystem.

Verksamheten blomstrade under flera århundraden, men i samband med reformationen på 1500-talet upphörde kloster-verksamheten och kyrkan lämnades åt sitt öde. Magnus Gabriel De la Gardie lät restaurera kyrkan under 1600-talet, och det är tack vare honom den är i gott skick idag.

KATA GÅRD

Den trekantiga träbyggnaden på Kata Gård ger skydd åt ruinen efter en privat gårdskyrka från vikingatiden. Kata är namnet på den kvinna som härskade på storgården för många år sedan, och det är efter henne platsen har fått sitt namn.

Genom utställningen *Kristna vikingar* i Varnhem lär du dig allt om människorna som bodde här för tusen år sedan. I byggnaden kan du se Katas grav med den runristade gravhällen och kika ner i den faktiska kyrkoruinen.

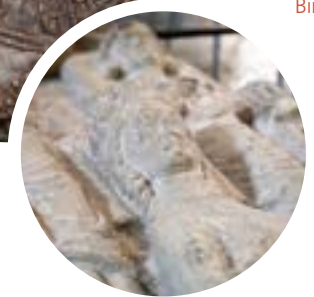
KLOSTERSJÖN

På medeltiden fanns en sjö bakom klosterkyrkan som munkarna hade dämt. Sjön är en naturlig torvmosse, och genom arkeologiska provgrovar har man kunnat se att det har funnits en sjö här under många tusen år. Efter medeltiden när klostret försvunnit fanns inte behovet av en vattensamling. Då revs dammvallen, men flödet av vatten finns kvar.

Nu har sjön återställts och precis som munkarna en gång gjorde kan vi idag blicka ut över en stilla vattenspegel.

Nyfiken på mer?

På Västergötlands museum i Skara kan du se spännande utgrävningsfynd och en rekonstruktion av Katas utseende.

Birger jarl

4 otippade fakta om Varnhem

- 1 VÄNTAR PÅ UPPTÄCKT**
De synliga klosterruinerna utgör bara ungefär en femtedel av klosterområdet. Det finns mycket kvar av det medeltida klostret dolt under mark som väntar på att bli utforskat. Under medeltiden löpte en ca 3 meter hög mur av kalksten runt Varnhems kloster.
- 2 BIRGER JARL**
Stockholms grundare Birger jarl fick sin sista vila i Varnhems klosterkyrka. Utanför stads-
huset i Stockholm finns en så kallad kenotaf, en skengrav, från senare tid men Varnhems
kyrkofullmäktige sa nej till en flytt och han ligger alltså kvar i Varnhem än idag.
- 3 SVERIGES ÄLDSTA BEVARADE RUM**
Varnhem har man gjort många intressanta arkeologiska fynd, bland annat ruinen av en
privat gårdskyrka från vikingatiden. Kyrkans krypta är kanske Sveriges äldsta bevarade rum!
- 4 SPÄNNANDE FYND**
Vid utgrävningar i Varnhem har man hittat en tass till en medeltida aquamanil, en särskild
vattenkanna som användes för rituell handtvätt i klostret. Man har också gjort Sveriges
hittills äldsta kända fynd av tamkatt samt en stor silverskatt bestående av 476 anglosaxiska
mynt.

Four untipped facts about Varnhem. The visible monastery ruins make up only about one-fifth of the monastery area. There is much left hidden underground waiting to be explored.

Stockholm's founder Birger jarl was laid to rest in Varnhem's monastery church. Outside the city hall in Stockholm, there is a cenotaph from more recent times, but Birger jarl stills rests in Varnhem.

In Varnhem, many interesting archaeological finds have been made: the crypt of a farm church from the Viking Age, perhaps Sweden's oldest preserved room! Among others finds are and a paw belonging to a medieval aquamanil, a watering can for ritual hand washing in the monastery and a large silver treasure consisting of 476 Anglo-Saxon coins. Sweden's oldest find of domestic cats was also discovered in Varnhem.

5 tips på vad du kan uppleva i Varnhem

1

ROSENSTIGEN

Från Ryttagården kan du följa en mysig vandringsled på cirka 2 kilometer som går genom klosterområdet och ut på Billingens vackra sluttningar. "Följ allén, vandra förbi fornlämningar, se den vackra stenbron och följ bäcken. Läs skyltarna om Varnhems historia på din vandring.

2

KLOSTERRUINEN

Ruinen efter den klosterbyggnad som en gång fanns här är ett vackert smycke i Varnhem. Här finns informationsskyltar att följa och du kan göra dig en bild av vilka rum i klostret som använts till vad. Just nu pågår dessutom ett arbete för att jämna ut och göra delar av ruinen mer tillgänglig för alla – hurra!

3

KLOSTERMUSEET

I Klostermuseet kan du se flera av de spännande fynd man gjorde under de första utgrävningarna av klosterruinen på 1920-talet. Här lär du dig allt om platsens klosterhistoria.

4

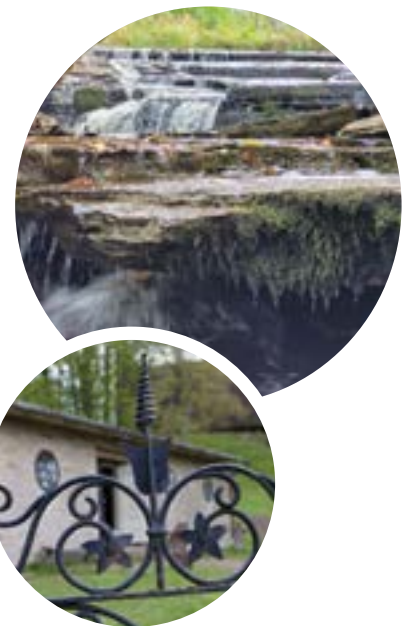
KLOSTERKAFÉT

Ingen utflykt utan fika. I Varnhem kan du efter dina upplevelser fika med utsikt över den imponerande kyrkan. Här finns en rymlig trädgård med uteservering.

5

LÅNGVANDRING

I Varnhem möts flera långa vandringsleder. Pilgrimsvandra mellan Varnhem och Falköping eller ta en långtur runt platåberget Billingen på Billingeleden.

Five tips on what to experience in Varnhem:

Rosenstigen is a 2 km long trail. Follow the stream, see the beautiful stone bridge and read about Varnhem's history on your hike. Have coffee at the café Klosterkafét. Follow the information signs in the monastery ruins. See the local monastery history in the small museum. In Varnhem, several long hiking trails meet. Hike on the Pilgrim Way or one of the other hiking trails.

varnhem.se

Skara på 3 timmar

Är du shoppingsugen?
Besök handlaiskara.se
för att kika på stadens
utbud!

*“Vi är i Skara i några timmar, vad ska vi hitta på?”
Det är en vanlig fråga många ställer sig, och svaret
på den frågan får du i vår miniguide.*

Skara in three hours – three suggestions for three kinds of visitors.

The history lover has ended up in just the right place. Skara's historical centre carries a thousand-year history that is just waiting to be discovered: Visit Skara Cathedral, go on a theme walk and visit Västergötland's museum.

Skara's treasure chest contains many fun adventures for the family with children. Visit the veterinary museum, explore Fornbyn and play at Bokäventyret.

Do you want to discover new places by strolling around and enjoying the tranquility? Welcome to calmly roam along the streets of Skara! Discover a park, enjoy an outdoor café and find unique products in the small shops.

Historieälskaren

Historieälskaren har verkligen hamnat på precis rätt plats! Skaras hjärta bär på en tusenårig historia som bara väntar på att upptäckas.

1 BESÖK SKARA DOMKYRKA

Den första kända domkyrkan invigdes på platsen omkring 1150, men fynd visar att det fanns en kyrka här redan under 1000-talet. Innanför kyrkans gotiska yttre finns pampiga stenvälv och en välbevarad krypta från 1100-talet. Missa inte att beundra de vackra glasmosaikfönstren signerade Bo Beskow.

2 GÅ PÅ TEMAVANDRING

Utforska Skaras spännande arkitektur och historia på egen hand! På upplevska.se finns beskrivningar till flera temavandringar som visar dig smultronställen i Skara. Sök på Hisnande historia!

3 VÄSTERGÖTLANDS MUSEUM

Utforska över 10 000 år av landskapets unika historia. Upplev medeltidens Skara, spana in de välbehållna bronsålderssköldarna och möt Kata, kvinnan som härskade på storgården i Varnhem på 1000-talet.

Barnfamiljen

Skaras skattkista gömmer många roliga äventyr för barnfamiljen. Vilken blir er favorit?

1 BESÖK VETERINÄRMUSEET

På Veterinärmuseet finns en rolig tipspromenad att gå samtidigt som ni tittar på alla spännande föremål. För de mindre barnen finns en mysig pysselhörna, och för de lite större finns en läshörna. Det finns dessutom utelekåda och käpphästar med hinder att låna.

2 UTFORSKA FORNBYN

Upptäck Fornbyn i Skara i en interaktiv rundvandring. Under äventyret får du sällskap av ugglan Kattis som visar dig runt och presenterar de olika byborna så som pigor, bönder och visa gummor. Du följer enkelt äventyret genom att scanna QR-koder på platsen.

3 LEK PÅ BOKÄVENTYRET

Följ med Birger Uggla genom bokens historia i Bokäventyrets olika lekstationer – från berättandet runt den sprakande elden fram till dagens barnlitteratur. Och du, tre timmar kanske inte räcker, men du är alltid välkommen tillbaka en annan gång!

Flanören

Är du en av dem som upptäcker nya platser genom att strosa runt, sitta på uteservering och njuta av lugnet? Välkommen att lugnt glida fram på Skaras gator!

1 UPPTÄCK EN PARK

Skara gömmer flera grönskande överraskningar. Den största parken är Botan, och här finns spännande växter och över 300 träd. Promenera genom örtagården, lukta på blommorna i rhododendron- och azalealundarna eller ta en picknick på de stora gräsytorerna.

2 NJUT PÅ EN UTESERVERING

Något kallt att dricka en varm sommar-dag, något gott till hunden eller en rejäl måltid. I Skara hittar du flera mysiga caféer och restauranger. Och du – till och med vovvarna har ett eget café med godsaker som VOFFlor, PUPcakes och vovvens ugnspannkaka.

3 HITTA UNIKA PRODUKTER

I centrum finns många små butiker som du inte hittar någon annanstans, från inredningsbutiker till klädaffärer. Du hittar också flera trevliga antik- och secondhandbutiker som är väl värda ett besök. Promenera runt och kika i skyltfönster och handla unika minnen från ditt besök.

Muséer och ateljéer

I Skara

VÄSTERGÖTLANDS MUSEUM

Här gestaltas 10 000 år av landskapets unika historia.

FORNBYN

Ett genuint friluftsmuseum med byggnader från det gamla bondesamhället. Du kan dessutom uppleva Fornbyn genom Fornbyäventyret – ett äventyr direkt i din mobil!

VETERINÄRMUSEET

På denna plats kan du följa veterinäryrkets utveckling alltsedan Sveriges första veterinärskola startades här år 1775.

JÄRNVÄGSMUSEET

I det gamla lokstallet hittar du gamla lok, vagnar, fotografier och andra spännande järnvägsattiraljer, allt i en tidstypisk miljö.

SKARAMISSALET I GAMLA BIBLIOTEKET

Här finns Sveriges äldsta bok bevarad, en medeltida mässhandbok daterad till år 1150

KONSTHALLEN, SKARA KONSTHOTELL

Här kan du njuta av en stor, unik samling av kända svenska konstverk.

SKARA STADSHOTELL

På det nyrenoverade Skara Stadshotell finns en samling av inte mindre än 31 målningar signerade Lars Lerin.

TELEFONMUSEET

Följ telefonens utveckling, allt från morsetelegraf till dagens WiFi-telefoni.

Utanför Skara

OPELMUSEET

Nordens enda museum helt tillägnat bilar av märket Opel.

GARNISONSMUSEET

Museet beskriver den militära verksamheten i Skaraborg och hur den på olika sätt påverkat bygden och staden.

SKALLMEJA LANTBRUKS- OCH HUSHÅLLSMUSEUM

Ett roligt och fascinerande museum innehållande redskap, verktyg, en retrolägenhet och bensinnostalgi, bland annat.

SKOGSMUSEET

Ett magasin på Remningstorp med föremål som speglar skogsbrukets historia.

VARNHEMS KLOSTERMUSEUM

Få en inblick i hur klostret såg ut och fungerade i detta lilla museum strax utanför klosterruinen.

KATA GÅRD

Besök Sveriges kanske äldsta bevarade rum - ruinen från en privat gårdskyrka från vikingatiden skyddad av en vacker överbyggnad.

Res som på farfars tid

Från Skara kunde man en gång åka tåg i hela fem riktningar, och idag är det föreningen Skara-Lundsbrunns järnvägsstad. Följ med på en resa bakåt i tiden och res i ett lugnt och behagligt tempo med de gamla tågen. I järnvägmuseet nära stationen kan du dyka ner i den skaraborgska järnvägshistorien.

Ateljéer

ATELJÉN PÅ MALMGATAN

Ett konstnärskollektiv av kreativa kvinnor

ATELJÉ ANNA-KARIN MEDIN

Kända färgstarka Skaramotiv i akvarell

ATELJÉ BO SÖDERVALL

Flödigt, vilt och kontrastrikt akvarellmåleri

MERCEDES MURAT

Exklusivt konstgalleri där du kan uppleva unik konst; skimrande glasmålningar med ädla metaller och "one of a kind" exklusiva möbler.

MUSEUMS AND STUDIOS

In Skara: At Västergötlands museum 10,000 years of local history are explained. Fornbyn is an open-air museum with historic buildings. Sweden's first veterinary academy was founded in Skara in 1775. The vet's museum is built on the remains of a monastery. At the railway museum, there are old locomotives and carriages in an environment typical of its time. Travel the museum railway line between Skara and Lundsbrunn. Sweden's oldest book is in the Old Library. The Jula Konsthottell houses Sweden's largest

private collection of Zorn paintings. Follow telecom development from the Morse telegraph to wifi in the Telephone Museum.

Outside Skara: The only Vauxhall museum in the Nordic countries (Opel), a garrison museum in Axvall, a nostalgic agricultural and household museum in Skallmeja, a forest museum with chainsaws in Remningstorp, a monastery museum in Varnhem, Sweden's oldest preserved room in Kata Gärd, Varnhem. Visit artists in Skara and artisan Mercedes Murat in Valle.

Temavandringar och höjdpunkter

Missa inte!

Besök den välbevarade kryptan från 1100-talet som du hittar mitt i kyrkans hjärta

En promenad i en stad med en tusenårig historia kan inte bli annat än intressant, men var ska man egentligen promenera någonstans? Var finns de där gömda pärlorna och spännande historierna? I Skara finns nio vandringar med olika teman som visar dig runt i Skaraborgs vackraste stad. Pampig arkitektur, gulliga innergårdar och grönskande överraskningar står på menyn - hoppas att någon passar!

3 temavandringar

1 GRÖNSKANDE ÖVERRASKNINGAR
Lär dig mer om de grönskande oaserna i Skara! Vad är Krabbelund och Botan för något, och vad växer där? Start och mål vid Skoltorget/Krabbelund (öster om domkyrkan).

2 HISNANDE HISTORIA
Tusen år har präglat Skara på många sätt. Här fanns sju kloster och kyrkor i Skara under medeltiden! Följ med och upptäck spåren från de olika epokerna. Start vid stadsmodellen framför domkyrkan.

3 ARKITEKTURSTRÅKET
2016 utsågs Skara till Skaraborgs vackraste stad av arkitekturskribenten Mark Isitt. Ta en tur längst arkitekturstråket och njut av atmosfären och våra vackra byggnader! Start vid stationshuset.

Se fler temavandringar på upplevskara.se!

Under valven i Skara domkyrka

Den mäktiga domkyrkan i Skara syns på långt håll oavsett från vilket väderstreck du närmar dig – den har blivit själva symbolen för staden. Den första kända domkyrkan invigdes här runt 1150, men man tror att det fanns en stavkyrka på platsen innan dess. Skaras hisnande historia är starkt närvarande när du promenerar under domkyrkans mäktiga valv, och Bo Beskows vackra glasmosaikfönster förstärker upplevelsen ytterligare. Kyrkan återfick sitt nuvarande gotiska utseende i slutet av 1800-talet, arkitekt var Helgo Zettervall.

Res i samtiden och i historien på Västergötlands museum

Här är det lätt att spendera många timmar – upplev både permanenta och tillfälliga utställningar som tar dig med på en resa genom historien och samtiden.

MELLAN IS OCH ELD

En utställning om forntiden då människorna först nådde våra breddgrader fram till kristendomens införande. Här hittar du fakta, föremål och spännande berättelser från forna tider.

SKARA I MEDELTID

Möt medeltiden på museet! Skara nämns i en drygt 1000 år gammal isländsk saga. Staden grundades på tröskeln till medeltiden av kungen, men blev snabbt en viktig kyrklig ort. I utställningen kan du promenera runt i en medeltida stad och lära dig allt om hur det kunde vara att leva i en stad i denna del av världen för många hundra år sedan.

KATA & KÄTTIL – FYNDEN I VARNHEM

Kata, kvinnan som härskade på storgården Varnhem på 1000-talet, har rekonstruerats i form av en skulptur i naturlig storlek. I utställningen kan du dessutom se flera av de spännande fynd som gjorts vid utgrävningarna i Varnhem.

In Skara, there are nine walks with different themes that will show you around Skara, awarded the epithet of being Skaraborg's most beautiful town, including magnificent architecture, cute courtyards and lush surprises. Follow the signs in English and German along the Historical walk, skara.se/temavandringar.

The cathedral in Skara was inaugurated in 1150. Explore artist Bo Beskow's beautiful stained glass windows and the crypt under the chancel. At Västergötland's museum, there are exhibitions about the ancient times when people first reached our latitudes, about Kata who ruled the manor in Varnhem in the 1000s and about life in the medieval town of Skara.

Temavandringar

Bokäventyret

I det gamla biblioteket i Skara finns Sveriges första lek- och lärutställning om bokens och skriftens historia. Ta med hela familjen och upplev Bokäventyret genom lek- och pysselstationer, via runstenar och boktryckarkonst till barn- och ungdomslitteratur genom tiden.

Vår tusen år gamla stad Skara vilar på en kulturhistoria där boken tidigt kom in i bilden. Här i Gamla biblioteket, i hjärtat av Skara, gömmer sig Sveriges äldsta bok Skaramissalet som är över 850 år och även andra unika bokskatter.

Här finns Bokäventyret som är Sveriges första permanenta lek- och lärutställning med fokus på bokens historia. Följ med vår kompis Birger Ugglan genom utställningens olika lekstationer. Upptäck bokens historia med hjälp av pyssel och lek, från berättandet runt den sprakande elden, via runstenar, boktryckarkonst, skola från förr och barnlitteratur genom tiden.

Bokäventyret gästas också av tillfälliga populära utställningar för barn i olika åldrar.

bokaventuret.se

The Book Adventure is a reading-promoting initiative where the children can play and learn about the history of books and writing. Through the play, the children get to learn about runic writing, book printing and old primary school. The exhibition includes Skaramissalet, Sweden's oldest book from the 1150s, which was used in the cathedral across the street from the Old Library. The exhibition is suitable for children aged 1-10 years and is also visited by temporary exhibitions for different target groups.

Evenemang året om

Att Skara är en levande stad märks inte minst på den uppsjö av evenemang som kan upplevas året om - här finns något för alla smaker och för alla åldrar. Vi listar några av de höjdpunkter som återkommer varje år, men glöm inte att hålla utkik på vår hemsida för att inte missa några evenemang!

Vintern

TOMTEPARADEN

Tomtar till häst, till fots, i gamla veteranbilar och andra märkliga ekipage finns med i Europas kanske längsta tomt parad i Julstaden Skara.

Våren

VALLEHELGEN

Öppet hus hos aktörerna bland blommande körsbärsträd i Valle.

Sommaren

TRAVVECKAN

Fullspäckad vecka med aktiviteter för hela familjen.

Hösten

KULTURVECKAN

Upplev kultur i alla dess former!

Fler evenemang hittar du i Skaras evenemangskalender på upplevskara.se

Skara being a vibrant town invites you to a number of events that can be experienced all year round - there is something for all tastes and for all ages. We list some of the highlights that recur each year. Experience Santas on horseback, on foot, in old vintage cars and other strange carriages in the Santa parade, presumably the longest in Europe.

In springtime, there is an open house event in Valle with open studios among the flowering cherry trees. The horse race week in the summer is a festive week packed with activities for the whole family. During the autumn's big event, the Culture Week, you can experience culture in all its forms!

Evenemang

4 Tips för lyckade baddagar

FÖR DIG SOM BESÖKER SOMMARLAND FÖRSTA GÅNGEN

- 1 Vädret kan slå om – ta med dig solkräm och regnponcho
- 2 Hyr en skrinna till alla väskor
- 3 Hyr en våtdräkt så kan du bada hela dagen utan att frysa
- 4 Sätt ett kontaktarmband på dina små barn

Skara Sommarland

SKANDINAVIENS STÖRSTA VATTENPARK

Skara Sommarland är Skandinavien största vattenpark med roliga vattenaktiviteter för hela familjen. För de mindre äventyrarna finns Sagopoolerna och Kottelagunen. För de större och lite mer våghalsiga finns bland annat attraktioner med namn som Snake Pit, Cobra och Big Drop, med hela 21 meter fritt fall - vågar du testa?

VÅGADE ÄVENTYR

Vågpoolen i parken är nordens största, med en lång härlig strand. Här finns dessutom tivoli, gokart, vattenskidor och imponerande dykshower. Om du vill övernatta och bada ännu mer finns Sommarlands egen camping med stugor, ställplatser och campingplatser precis intill parken.

Skara Sommarland is Scandinavia's largest water park with fun water activities for the whole family. The wave pool in the park is the largest in the Nordic countries, with a long beautiful beach. There is also a fun fair, go-karting, water skiing and impressive diving shows. If you want to spend the night and swim even more, Sommarland has its own campsite with cabins and campsites right next to the park.

First time tips: The weather can change - bring sunscreen and a rain poncho. Rent a crate for all bags. Rent a wetsuit so you can swim all day without getting cold. Put a contact bracelet on your small children.

Bada året om

Hoppa i!

NÄSBADET

Barnvänlig badplats med stora grönytor i sjön Skärvalången.

FLÄMSJÖN

Fin badplats i vackra Valle med bryggor, kiosk och kanotuthyrning.

VINGSJÖN

Badplats belägen i Axvall med sandstrand och stor grönyta.

BADMÖJLIGHETER I VALLE

Valleområdet har gott om sjöar med badmöjligheter, redo att upptäckas av dig! Ta hjälp av Vallekartan för att hitta dem.

ARDALABADET

I det lilla samhället Ardala ca 7 km från Skara finns det ett fräscht utomhusbad med två tempererade bassänger.

Vilanbadet

Vilanbadet har något för alla! Bara ett stenkast från Skara centrum hittar du ett härligt bad med plaskdamm för de minsta och rutschkana för den äventyrliga. Du kan även njuta i bubblpoolen, varmbassängen eller i relaxavdelningen om du söker en lugn stund. Börjar det kurra i magen finns ett litet café som säljer både fika, glass och lättare luncher.

Swim all year round! The Valle area has plenty of lakes with swimming opportunities. Näsbadet, Flämsjön and Vingsjön are three public beaches. Use the Valle map to find them. Just a stone's throw from Skara's town centre you will find Vilanbadet, a wonderful outdoor area with several swimming pools. You can also enjoy hot tubs, jacuzzis, a warm water pool and a relaxation area with sauna. The café offers coffee, ice cream and light lunches. In the small community of Ardala about 7 km from Skara there is a nice little outdoor pool with two temperate pools.

Vandra

Rullande kullar och åsar, grönskande hagmarker, pittoreska sjöar och imponerande utsikt – det är några av de saker du kan uppleva på vandringslederna runt Skara.

Här finns både kortare dagsturer och längre flerdagarsvandringar att välja på.

Vilken led blir din favorit?

HORNBORGASJÖN

Vid Hornborgasjön finns kortare vandringsleder som bjuder på härliga naturupplevelser. Kan en vandring under körsbärsträden på Bolumsleden eller en promenad utmed sjöns kant och upp på Vässtorpsåsen locka?

Upplev Skara till fots

BILLINGELEDEN

Vandra hela Billingeleden på 57 km eller välj någon av delsträckorna. Leden går uppe på berget och bjuder på fantastisk utsikt samtidigt som den går på sluttningarna och låter dig uppleva det böljande landskapet.

VANDRA I VALLE

Upplev körsbärsblomning, färgsprakande höst eller blomstrande sommar till fots i ett landskap fyllt av sjöar och rullande kullar. De många kortare lederna går att kombinera för en längre vandring – alla hänger ihop!

FLÄMSJÖN RUNT

Vandringsleden runt Flämsjön tar dig genom beteshagar med ek- och ädellövsog, förbi ett arboretum med ovanliga trädsorter och utmed den glittrande vattenlinjen. En lagom dagstur på 9 kilometer med många fina picknickplatser.

PILGRIMSVANDRING

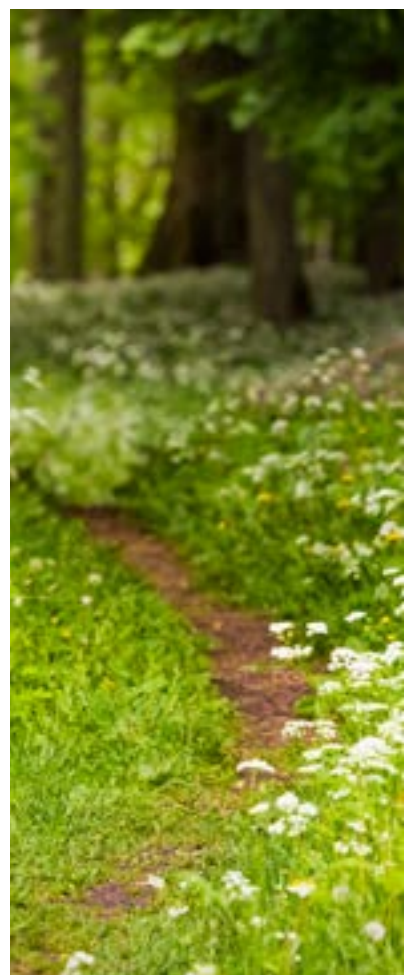
Pilgrimsleden Varnhem-Falköping är en vacker led på 44 km som går förbi både Varnhems klosterkyrka, Hornborgasjön och Gudhems klosteruin. Leden ansluter till flera Pilgrimsleder som tar dig vidare ut i Skaraborg.

Walks and trails – On the hiking trails around Skara, there are shorter day trips as well as longer multi-day hikes to choose from. The Billingeleden trail runs on the mountain Billingelen and through the Valle area. Experience Valle with cherry blossoms, colorful autumn leaves or flowering summer days on foot in a landscape filled with lakes and rolling hills. The many shorter trails can be combined for a longer hike - they are all connected! "Flämsjön runt" is a 9 km long loop around lake Flämsjön. The Pilgrim's Way is part of the route from Norway to Santiago de Compostela in Spain.

skara.se/vandra

På två hjul

Det vackra landskapet rullar förbi i lagom takt och suset från cykeldäcken är det enda som hörs, förutom fåglarnas kvit-ter. Runt Skara finns många fina turer att göra på cykel - varför inte packa pick-nickkorgen med något gott från stadens caféer och göra en utflykt på två hjul?

3 cykeltips

- 1 CYKLA SKARA-VARNHEM**
 På fina cykelvägar kan du ta dig mellan Skaras pittoreska stadskärna och det historiska besöksmålet Varnhem. På vägen kan du göra avstickare till Axevallahed som en gång var ett militärt övningsområde, badplatsen i Vingsjön eller stanna till och speja efter fåglar vid den lilla fågelsjön Spännsjön.
- 2 CYKLA TVETA-ÅKEDAL**
 Ge dig ut på ett riktigt cykeläventyr genom ett vackert kulturlandskap. Rundturen går på både asfalt- och grusvägar, och ungefär halvvägs igenom kan du göra en avstickare till Märskabäckens dalgång. Här blommar backsipporna under maj månad och bjuder på en underbar naturupplevelse.
- 3 MTB-CYKLA I PETERSBURG**
 I det grönskande motionsområdet Petersburg finns ett MTB-spår som är 5,8 kilometer långt, men har också en kortare variant på 2 kilometer. En kul och trixig bana där du får utmaning som både ny inom MTB och som elitcyklare!

På skara.se/cykla finns 13 olika cykelturer med tillhörande karta och ruttbeskrivning.

Bike tours – The beautiful landscape rolls by at a reasonable pace and the rustle from the bicycle tires is the only thing you can hear, apart from the chirping of birds. Around Skara there are many nice trips to do by bike. Why not pack the picnic basket with something delicious from the city's cafés and make an excursion on two wheels? Go between Skara's picturesque town centre to the historic destination Varnhem on nice bike routes. Embark on a cycling adventure through a beautiful cultural landscape between Tveta-Åkedal. In the outdoor recreation area of Petersburg on the outskirts of Skara there is a MTB track that is 5.8 kilometers long and also a shorter variant of 2 kilometers. At skara.se there are 10 different bike rides with an associated map and route description to download.

skara.se/cykla

Hungrig?

*I Skara finns både mysiga
caféer och restauranger
mat från världens hörn.
På landet kan du hitta
gömda pärlor.*

Trött?

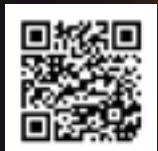
*I Skara finns hela bredden
från ställplatser, stugor och
B&B till fyrstjärniga hotell.
Sov gott!*

Hitta din favorit här!

Hungrig?

Trött?

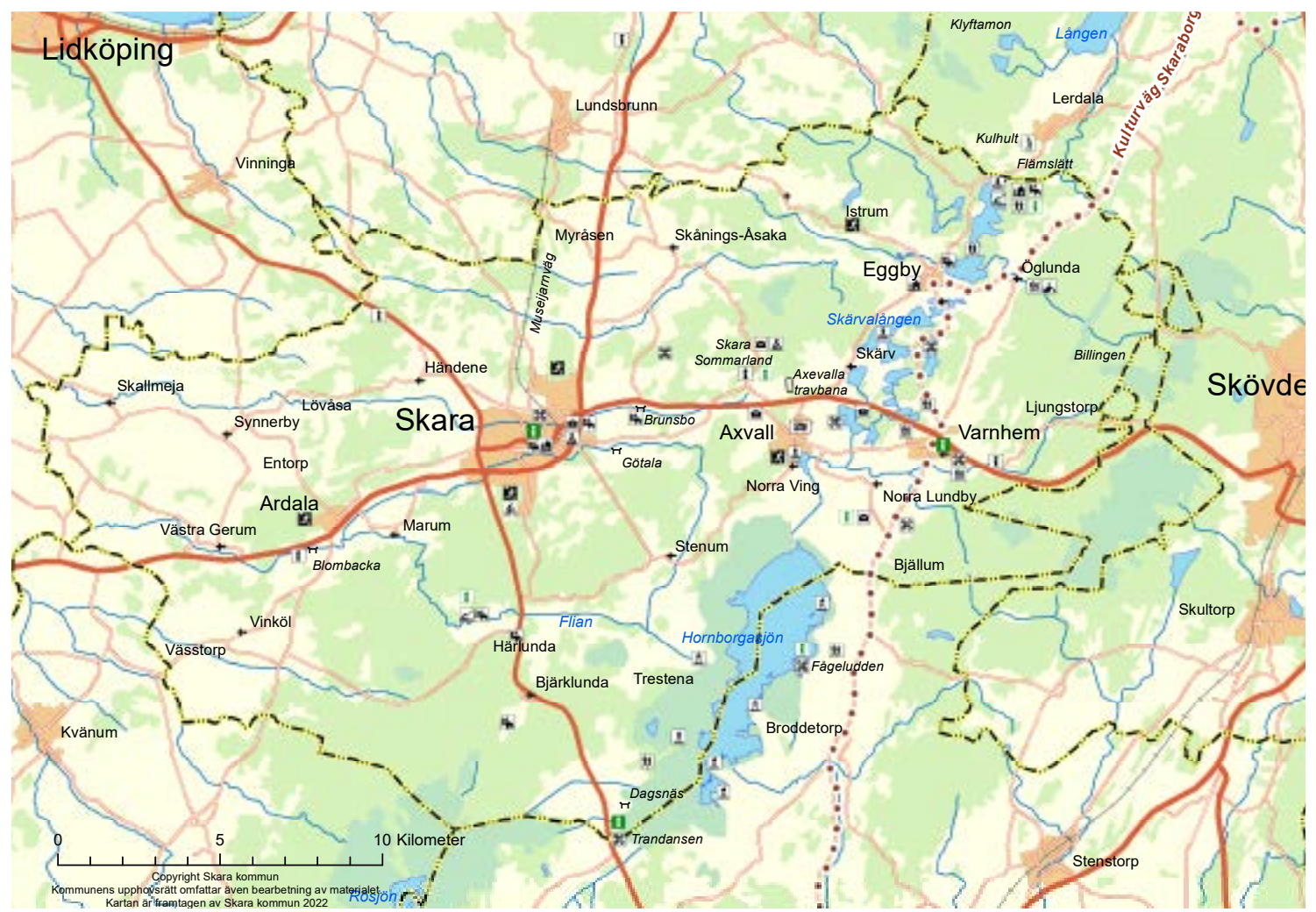
HUNGRY?

In Skara, there are cozy cafés and restaurants serving food from around the world. On the countryside you can find hidden gems.

SLEEPY?

In Skara there is the range from pitches, cottages and B & B's to four-star hotels. Sleep tight!

*Galetter för alla smaker
på Mellomgården i
Norra Lundby*

Quiz - testa dina kunskaper!

ÄMNE	5 POÄNG	4 POÄNG	3 POÄNG	2 POÄNG	1 POÄNG
Historia En känd person	Personen vi söker föddes i Östergötland omkring 1210 som en del av en mäktig stormannaätt.	Sonen Valdemar utnämndes till kung bara 10 år gammal.	"Efternamnet" han bar är egentligen ett ämbete eller yrke.	Graven öppnades 2002. Analysen av kvarlevorna bekräftade att det är rätt man som finns i graven.	Stockholms grundare vilar i Varnhem, inte i Stockholm.
Fauna En djurart	Djuret har ett säregnet läte, väger ca 4-6 kg och har en bredd på över 2 meter.	I östra Asien är djuret en symbol för ett långt liv.	Det latinska namnet är <i>Grus grus</i> .	Extremadura i Spanien är ett populärt vinterviste för denna fågelart.	Men det är i Hornborgasjön de dansar.
Litteratur Ett bokverk	Bokverket har illuminerade sidor i kalvskinn och har funnits på samma ort i Sverige i 850 år	På ett av uppslagen i boken ser man spåren efter kyssar från användare under hundratals år.	År 2022 fick boken åter komma ur glasmontern och återberöras för en dag till den plats där den användes.	Boken är den äldsta i sitt slag i Skandinavien och användes under medeltiden som mässbok i en katedral.	Boken har inspirerat till ett stort besöksmål för hela familjen i centrala Skara.
Geografi Ett område	Inom området finns åtta naturreservat.	Cykellederna Sverigeleden och Västgötaleden möts i området.	Området ligger väster om platåberget Billingen och här finns flera mil vandringsleder.	Området är mycket varierat med ångar, betesmarker och åkrar omväxlande med sjöar och ädellövskog.	På våren kan man njuta av kaskader av körsbärsblom och en helg i maj är det öppet hus hos konstnärer och hantverkare.
Turism Ett evenemang	Evenemanget hålls i Skara den 1 advent varje år och lockar tusentals åskådare.	Enligt obekräftade uppgifter ska den vara den största i sitt slag i Europa.	Det längsta rekord som har uppmätts är en bit över 800 meter.	Flera blåsorkestrar och musikskoleelever bidrar till stämningen som breder ut sig.	Här finns hundar, hästar, traktorer, jänkare och snögubbar men framförallt väldigt många rödklädda personer med luva.

De rätta svaren: Birger Jarl, trana, Skaramissaleit, Valle, Tomteparaden

#upplevskara

Kontakta oss!

SKARA KONTAKTCENTER

upplevskara@skara.se

0511-320 00

Instagram: upplevskara

Facebook: Upplev Skara

upplevskara.se

SKARA

Hisnande historia, grönskande överraskningar, storslaget i det lilla. Upplev mera!